

Opracowanie to jest własnością zdajdobrze.pl i sprzedawane jest jedynie w sklepie www.uczdobrze.pl.
Rozprowadzanie, sprzedawanie i kupowanie produktu w innych miejscach narusza prawa autorskie i jest karane.

Spis treści

Tworzenie i wdrażanie innowacji w szkole – praktyczne wskazówki dla nauczycieli i dyrektorów	5
1. Innowacja pedagogiczna: „Literackie śledztwa – detektywi w tekstach kultury”	9
KARTA PRACY.....	12
2. Innowacja pedagogiczna „Film jako tekst kultury – analiza i kreacja”	22
SCENARIUSZ LEKCJI.....	24
3. Innowacja pedagogiczna: „Sztuka mówienia – klub debat i retoryki”	26
SCENARIUSZ LEKCJI.....	28
4. Innowacja pedagogiczna: „Słowiańska archetypologia – Mity, tożsamość, współczesność”	30
SCENARIUSZ LEKCJI 1	32
KARTA PRACY.....	34
SCENARIUSZ LEKCJI 2.....	36
KARTA PRACY.....	38
SCENARIUSZ LEKCJI 3.....	40
KARTA PRACY.....	41
SCENARIUSZ LEKCJI 4.....	42
KARTA PRACY.....	44
SCENARIUSZ LEKCJI 5.....	45
KARTA PRACY UCZNI.....	46
SCENARIUSZ LEKCJI 8.....	47
KARTA PRACY.....	49
SCENARIUSZ LEKCJI 9.....	49
5. Innowacja pedagogiczna: „Memy i literatura – interpretacja w popkulturze”	52
SCENARIUSZ LEKCJI 1	54
SCENARIUSZ LEKCJI 2.....	56
SCENARIUSZ LEKCJI 3.....	58
6. Innowacja pedagogiczna: „Słowa, które budują – mikrolekcje etyczno-retoryczne z literatury”	61
SCENARIUSZ LEKCJI 1:	63
KARTA PRACY.....	65
SCENARIUSZ LEKCJI 2:.....	66
KARTA PRACY.....	67
SCENARIUSZ LEKCJI 3:.....	68

KARTA PRACY.....	69
SCENARIUSZ LEKCJI 4:.....	70
KARTA PRACY.....	72
7. Innowacja pedagogiczna: „Między tekstem a ciszą – warsztaty kontemplacji literatury”	73
SCENARIUSZ LEKCJI 1	75
KARTA PRACY.....	75
SCENARIUSZ LEKCJI 2.....	78
KARTA PRACY.....	80
SCENARIUSZ LEKCJI 3.....	81
KARTA PRACY.....	83
SCENARIUSZ LEKCJI 4.....	85
KARTA PRACY.....	86
SCENARIUSZ LEKCJI 5.....	88
KARTA PRACY.....	90
SCENARIUSZ LEKCJI 6.....	92
KARTA PRACY.....	94
8. Innowacja pedagogiczna: „Przepisz to! – literacki recykling i remix kultury”	97
SCENARIUSZ LEKCJI 1	98
KARTA PRACY.....	99
SCENARIUSZ LEKCJI 2.....	100
KARTA PRACY.....	102
SCENARIUSZ LEKCJI 3.....	103
KARTA PRACY.....	104
SCENARIUSZ LEKCJI 4.....	105
KARTA PRACY.....	106
9. Innowacja pedagogiczna: „Pamiętnik z pandemii – historia osobista jako tekst kultury”	107
SCENARIUSZ LEKCJI 1	109
KARTA PRACY.....	111
SCENARIUSZ LEKCJI 2.....	112
KARTA PRACY.....	113
SCENARIUSZ LEKCJI 3.....	114
KARTA PRACY.....	115

10. Innowacja pedagogiczna: „Literatura i duchowość – ścieżka wewnętrzna bohatera”	117
SCENARIUSZ LEKCJI 1	119
KARTA PRACY	120
SCENARIUSZ LEKCJI 2	121
KARTA PRACY	123
SCENARIUSZ LEKCJI 3	124
KARTA PRACY	125
Bonus Innowacja pedagogiczna „Głos pokolenia – pisanie tekstów zaangażowanych	127
KARTA PRACY	129

Tworzenie i wdrażanie innowacji w szkole – praktyczne wskazówki dla nauczycieli i dyrektorów

Współczesna szkoła to przestrzeń dynamicznych zmian, w której innowacje pełnią kluczową rolę w podnoszeniu jakości kształcenia, budowaniu zaangażowania uczniów oraz wspieraniu rozwoju nauczycieli. Wdrażanie działań innowacyjnych to nie tylko szansa na odświeżenie metodyki nauczania, ale także sposób na tworzenie szkoły otwartej, twórczej i reagującej na potrzeby uczniów oraz wyzwania współczesności.

Czym jest innowacja pedagogiczna?

- Innowacja to działanie **nowatorskie w skali danej placówki** – nie musi być oryginalne na tle całej Polski, ale powinno stanowić **zmianę jakościową** w kontekście lokalnym.
- W jednej szkole coś będzie nowością, w innej – już standardem. Dlatego warto analizować własne potrzeby i możliwości, zamiast kopiować rozwiązania bez refleksji.
- Innowacje mogą mieć różny zakres: od pojedynczego projektu klasowego po działania obejmujące całą szkołę.

Aspekty formalne i organizacyjne

- Szkoła ma pełną **autonomię w podejmowaniu decyzji o wprowadzeniu innowacji** – nie jest już wymagane zgłaszanie ich kuratorowi oświaty czy organowi prowadzącemu.
- Jeśli jednak realizacja innowacji **wiąże się z dodatkowymi kosztami**, niezbędne jest uzgodnienie z organem prowadzącym.
- **Udział nauczycieli jest dobrowolny** – nie można ich zmusić do realizacji innowacji opracowanej przez inny zespół.
- **Innowacja nie może naruszać prawa ucznia do bezpłatnej edukacji** – żadna forma nowatorskiego działania nie powinna obciążać finansowo ucznia lub rodziców.

Etapy wdrażania innowacji

1. **Diagnoza potrzeb** – warto rozpocząć od analizy problemów lub obszarów, które wymagają zmiany.
2. **Pomysł i projekt innowacji** – powinien zawierać: cele, opis działań, grupę docelową, przewidywane efekty i sposób ewaluacji.
3. **Konsultacja z dyrektorem** – projekt przedstawia się dyrektorowi (indywidualnie lub jako zespół). Dyrektor może zasięgnąć opinii specjalistów (np. doradców metodycznych), ale nie jest to obowiązkowe.
4. **Decyzja i wdrożenie** – to dyrektor podejmuje decyzję o wprowadzeniu innowacji, często po konsultacji z radą pedagogiczną.

- [] caption (tekst jako obraz)
 [] ironiczny / kontr-mem
 [] własny styl:

4. TREŚĆ MEMA:

.....

5. KOMENTARZ (2–3 zdania):

Jak rozumiesz ten cytat i jaką myśl chciałeś/aś przekazać przez mem?

6. Innowacja pedagogiczna: „Słowa, które budują – mikrolekcje etyczno-retoryczne z literatury”

1. Autor/Autorka innowacji

[imię i nazwisko nauczyciela]

2. Rodzaj innowacji

Metodyczna + programowa + wychowawcza

3. Miejsce realizacji

Liceum Ogólnokształcące im. (...)

Klasy I–IV, język polski (z elementami etyki i edukacji obywatelskiej)

4. Czas realizacji

Rok szkolny 2025/2026

Cykliczne mikrolekcje (ok. 20–30 minut) prowadzone raz na 1–2 tygodnie – jako fragment lekcji języka polskiego lub blok warsztatowy co 2 miesiące (łącznie: 10–12 spotkań w roku)

5. Adresaci innowacji

Uczniowie klas licealnych – szczególnie tych, którzy potrzebują rozwoju języka emocji, umiejętności wyrażania opinii, argumentowania, rozpoznawania wartości i budowania wypowiedzi etycznych i retorycznych.

6. Motywacja wprowadzenia innowacji

We współczesnej edukacji brakuje przestrzeni do świadomego rozwoju **języka wartości** – uczniowie często nie potrafią mówić o tym, co dobre, słuszne, ważne. Literatura daje gotowe modele wypowiedzi etycznych i moralnych – od patosu Konrada, przez bunt Antygony, po chłodną empatię doktora Rieux. Celem innowacji jest nauka formułowania wypowiedzi, które **budują, poruszają, sprzeciwiają się złu, nazywają dobro** – i to językiem nowoczesnym, świadomym, osobistym.

7. Cele ogólne

- Rozwijanie umiejętności mówienia i pisania o wartościach.
- Ćwiczenie wypowiedzi etycznych, zaangażowanych i retorycznych.
- Budowanie języka moralnej odwagi, empatii i stanowczości.
- Kształtowanie kultury dyskusji, postawy szacunku i argumentacji.

8. Cele szczegółowe – uczeń:

- rozpoznaje i nazywa wartości obecne w tekstach kultury,
- tworzy wypowiedzi inspirowane słowami bohaterów literackich,
- rozróżnia ton wypowiedzi: patetyczny, osobisty, ironiczny, logiczny, emocjonalny,
- potrafi zbudować mowę: pochwalną, obrończą, sprzeciwu, zachęty, podziękowania,
- wypowiada się w sposób zrozumiały, adekwatny, kulturalny i rzeczowy.

9. Opis innowacji i metody pracy

Innowacja składa się z krótkich mikrolekcji – każda poświęcona jest konkretnemu **typowi wypowiedzi etyczno-retorycznej** inspirowanej literaturą.

Proponowane formy pracy:

- mini-wykład z cytatem i analizą,
- ćwiczenie pisemne lub ustne (krótkie formy),
- elementy dramy: wygłoszenie mowy, symulacja sytuacji,
- praca w grupach: tworzenie wystąpienia w stylu bohatera,
- porównania: jak mówi Konrad, jak mówi Antygona, jak mówi dr Rieux?

10. Proponowane typy mikrolekcji i teksty literackie

Typ wypowiedzi	Wzór literacki	Temat mikrolekcji
Mowa sprzeciwu	<i>Antygona, Dziady III</i>	„Nie zgadzam się i powiem to głośno”
Mowa obrończa	<i>Zbrodnia i kara, Makbet</i>	„Każdy zasługuje na zrozumienie”
Mowa pamięci	<i>Zdążyć przed Panem Bogiem, Inny świat</i>	„Zachować to, co nie może zginąć”
Mowa wdzięczności	<i>Lalka, Chłopi</i>	„Za serce, za gest, za to, że byłeś”
Mowa zachęty	<i>Przedwiośnie, Ferdydurke</i>	„Nie bój się mówić – spróbuj!”
Mowa pokory	<i>Psalm, Apokalipsa, Tokarczuk</i>	„Są rzeczy większe niż ja”
Mowa nadziei	<i>Dżuma, Prawiek i inne czasy</i>	„Zło nie ma ostatniego słowa”
Mowa miłości	<i>Romeo i Julia, Wielka Improwizacja</i>	„Nie wstydzę się mówić: kocham”

SCENARIUSZ LEKCJI 2:

Temat: *Za serce, za gest, za to, że byłeś*

Typ wypowiedzi: Mowa wdzięczności

Czas trwania: ok. 30 minut

Poziom: liceum, klasy II–IV

Lektura: *Lalka* Bolesław Prus

CELE LEKCJI

Uczeń:

- rozpoznaje w *Lalce* postaci i relacje oparte na trosce, przywiązaniu i wdzięczności,
- potrafi wskazać różne formy dobra i oddania w relacjach między bohaterami,
- tworzy krótką mowę wdzięczności inspirowaną realnymi lub literackimi doświadczeniami,
- używa języka osobistego, empatycznego i autentycznego.

MATERIAŁY

- fragmenty *Lalki* ukazujące relację Wokulskiego i Rzeckiego
- karta pracy ucznia (poniżej),
- cytaty przewodni – do wyświetlenia lub zapisania.

CYTAT PRZEWODNI (do tablicy/slajdu):

„On był człowiekiem starej daty... Nie potrafił kochać inaczej niż całym sobą.”

(o Rzeckim, narrator)

PRZEBIEG LEKCJI

1. Wprowadzenie (5 minut)

Pytanie do uczniów:

- Komu dziś chcielibyście podziękować, nawet jeśli tego nie robicie na co dzień?
- Czy wdzięczność wymaga odwagi?

Nauczyciel wspomina o roli Ignacego Rzeckiego – cichego, lojalnego, oddanego.

Zestawia jego postawę z dzisiejszym pojęciem „mentora”, „opiekuna”, „przyjaciela w tle”.

2. Praca z tekstem – fragment o Rzeckim (10 minut)

Uczniowie słuchają lub czytają fragment, w którym narrator mówi o samotności Rzeckiego, jego oddaniu dla Wokulskiego, jego naiwnej wierze w ideały i przyjaźń.

Pytania do dyskusji:

- Co sprawia, że Rzecki jest postacią zasługującą na wdzięczność?
- Dlaczego Wokulski nigdy nie mówi mu dziękuję?
- Jakie „niewidzialne postacie” w naszym życiu są jak Rzecki?

3. Ćwiczenie pisemne (15 minut)

Opracowanie to jest własnością zdajdobrze.pl i sprzedawane jest jedynie w sklepie www.uczdobrze.pl. Rozprowadzanie, sprzedawanie i kupowanie produktu w innych miejscach narusza prawa autorskie i jest karane.

Temat: *Uśmiech Boga. Prostota i wiara jako wybór serca*

- **Twardowski** – *Spieszmy się kochać ludzi...*, *Wiersz o cierpieniu*
- **Tischner** – fragmenty z *Miłość nas rozumie*, *Filozofia dramatu*

Motyw przewodni: Czy prostota to naiwność czy głębia?

Ćwiczenie: napisz „modlitwę codzienności” – bez Boga, ale z wdzięcznością.

Lekcja 12 – Bruno Schulz i Miron Białoszewski

Temat: *Słowo, które się wymyka – o rzeczywistości jak sen*

- **Schulz** – fragment *Sklepów cynamonowych* (np. *Ulica Krokodyli*)
- **Białoszewski** – *Obroty rzeczy*

Motyw: Jak uchwycić to, co wymyka się językowi?

Zadanie: Napisz dziennik snu – nie jako opowieść, ale jako zmysłowy kolaż słów.

8. Innowacja pedagogiczna: „Przepisz to! – literacki recykling i remix kultury”

Opis ogólny:

Innowacja oparta na twórczym przetwarzaniu tekstów kultury – klasycznych i współczesnych – z wykorzystaniem języka nowych mediów, form ekspresji uczniowskiej i mechanizmów przekształcenia tekstu. Uczniowie przepisują, remiksują, przenoszą teksty literackie w inne konwencje (rap, TikTok, dziennik, plakat, podcast), tworząc nowe sensy przy zachowaniu rozpoznawalnej struktury oryginału.

Nacisk położony jest na rozumienie tekstu jako konstrukcji, z którą można prowadzić dialog.

Cele innowacji:

- rozwijanie twórczego myślenia i ekspresji językowej uczniów,
- doskonalenie rozumienia struktury i funkcji tekstu literackiego,
- ćwiczenie interpretacji poprzez przekształcenie i dekonstrukcję,
- osvajanie klasyki literatury przez język współczesnej kultury i mediów.

Proponowane działania:

- zamiana monologów z „Dziadów”, „Makbeta” czy „Lalki” na współczesne listy, wpisy na blogu lub wiadomości SMS,
- przepisanie dialogu z dramatu jako scenariusz do TikToka lub Reelsa,
- stworzenie wersji rapowej „Romantyczności” lub innego poematu,
- stworzenie pastiszu znanych tekstów (np. „Antygona na TikToku”, „Balladyna w realiach XXI wieku”),
- prowadzenie miniprojektu: „Gdyby Fredro żył dziś – co by napisał?”

Opracowanie to jest własnością zdajdobrze.pl i sprzedawane jest jedynie w sklepie www.ucztdobrze.pl. Rozprowadzanie, sprzedawanie i kupowanie produktu w innych miejscach narusza prawa autorskie i jest karane.

- nagranie podcastu z „gościnnym występem” bohatera literackiego.

Przykładowe tematy uczniowskie:

- *Pan Tadeusz – wersja InstaStory*
- *Hiob w 5 tweetach*
- *Balladyna: true crime podcast*
- *Bohater „Zbrodni i kary” na terapii – zapis sesji*

Efekty:

- rozwój kreatywności, umiejętności adaptacyjnego myślenia,
- zwiększenie zaangażowania w interpretację klasyki,
- ćwiczenie rozumienia tekstu jako konstrukcji, którą można „czytać na nowo”,
- integracja kompetencji medialnych, językowych i kulturowych.

SCENARIUSZ LEKCJI 1

Temat: *„Zamień monolog na wiadomość” – czyli Konrad pisze z telefonu*

Podstawa tekstowa: *Dziady cz. III* – monolog Konrada („Człowieku, po to język dałem...”)

Forma przetworzenia: SMS / czat / wiadomość głosowa

Czas trwania: 45 minut

Poziom: liceum (II–III klasa)

CELE LEKCJI:

Uczeń:

- rozpoznaje funkcje monologu literackiego,
- potrafi przekształcić tekst klasyczny w nowoczesną formę komunikatu,
- rozumie intencję i emocjonalny ładunek tekstu,
- ćwiczy twórcze przetwarzanie tekstów kultury.

METODY I FORMY:

- burza mózgów,
- analiza fragmentu tekstu,
- praca w parach lub grupach,
- tworzenie SMS-owej wersji monologu,
- elementy gry językowej.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Wprowadzenie (5 minut)

- Pytanie na tablicy: *„Jak brzmiałby Konrad, gdyby żył dzisiaj?”*
- Krótkie przypomnienie sceny Wielkiej Improwizacji.
- Rozdanie fragmentu monologu (może być skrócony).

2. Analiza tekstu źródłowego (10 minut)